

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (laajennettu ensimmäinen jaosto)

13 päivänä joulukuuta 2018*

[21.3.2019 annetulla määräyksellä oikaistu teksti]

Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu – Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka – Iraniin kohdistuvat rajoittavat toimenpiteet – Varojen jäädyttäminen – Kantajan nimen merkitseminen luetteloihin henkilöistä ja yhteisöistä, joihin sovelletaan rajoittavia toimenpiteitä, ja nimen säilyttäminen kyseisissä luetteloissa – Aineeton vahinko

Asiassa T-559/15,

Post Bank Iran, kotipaikka Teheran (Iran), edustajanaan D. Luff, asianajaja,

kantajana,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään B. Driessen ja M. Bishop,

vastaaajana,

jota tukee

Euroopan komissio, asiamiehinään F. Ronkes Agerbeek ja R. Tricot,

väliintulijana,

jossa vaaditaan SEUT 268 artiklan perusteella sen vahingon korvaamista, jonka kantaja väittää itselleen aiheutuneen Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä ja yhteisen kannan 2007/140/YUTP kumoamisesta tehdyn päätöksen 2010/413/YUTP muuttamisesta 25.10.2010 annetun neuvoston päätöksen 2010/644/YUTP (EUVL 2010, L 281, s. 81), Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä ja asetuksen (EY) N:o 423/2007 kumoamisesta 25.10.2010 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 961/2010 (EUVL 2010, L 281, s. 1), Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä annetun neuvoston päätöksen 2010/413/YUTP muuttamisesta 1.12.2011 annetun neuvoston päätöksen 2011/783/YUTP (EUVL 2011, L 319, s. 71), asetuksen N:o 961/2010 täytäntöönpanosta 1.12.2011 annetun neuvoston täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1245/2011 (EUVL 2011, L 319, s. 11) ja Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä ja asetuksen (EU) N:o 961/2010 kumoamisesta 23.3.2012 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 267/2012 (EUVL 2012, L 88, s. 1), joilla kantajan nimi merkittiin luetteloihin henkilöistä ja yhteisöistä, joihin sovelletaan rajoittavia toimenpiteitä, ja säilytettiin kyseisissä luetteloissa, antamisen vuoksi,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (laajennettu ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja I. Pelikánová (esittelevä tuomari) sekä tuomarit V. Valančius, P. Nihoul, J. Svenningsen ja U. Öberg,

kirjaaja: hallintovirkamies N. Schall,

ottaen huomioon asian käsittelyn kirjallisessa vaiheessa ja 20.3.2018 pidetyssä istunnossa esitetyn, on antanut seuraavan

tuomion

Asian tausta

- 1 Käsiteltävänä oleva asia liittyy sellaisiin rajoittaviin toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on painostaa Iranin islamilaista tasavaltaa lopettamaan ydinaseiden levittämistä edistävä ydinenergia-alan toiminta ja ydinasejärjestelmien kehittäminen (jäljempänä ydinaseiden levittäminen).
- 2 Kantaja, Post Bank Iran, on Iranin oikeuden mukaan perustettu yhtiö, joka tarjoaa postipankkipalveluja.
- 3 Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvosto hyväksyi 9.6.2010 päätöslauselman 1929 (2010), jolla laajennettiin aikaisemilla, 27.12.2006 annetulla päätöslauselmalla 1737 (2006), 24.3.2007 annetulla päätöslauselmalla 1747 (2007) ja 3.3.2008 annetulla päätöslauselmalla 1803 (2008) määrättyjen rajoittavien toimenpiteiden soveltamisalaa ja otettiin käyttöön uusia Iranin islamilaiseen tasavaltaan kohdistuvia rajoittavia toimenpiteitä.
- 4 Kantajan nimi on merkitty Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä ja yhteisen kannan 2007/140/YUTP kumoamisesta 26.7.2010 annetulla neuvoston päätöksellä 2010/413/YUTP (EUVL 2010, L 195, s. 39) kyseisen päätöksen liitteessä II olevaan luetteloon.
- 5 Kantajan nimi merkittiin tämän johdosta Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä 19.4.2007 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 423/2007 (EUVL 2007, L 103, s. 1) liitteessä V olevaan luetteloon.
- 6 Kantajan nimen merkitseminen edellä 5 kohdassa tarkoitettuun luetteloon tuli voimaan päivänä, jona asetuksen N:o 423/2007 7 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanosta 26.7.2010 annettu neuvoston täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 668/2010 (EUVL 2010, L 195, s. 25) julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä, eli 27.7.2010. Sen seurauksen kantajan varat ja taloudelliset resurssit jäädytetään (jäljempänä rajoittavat toimenpiteet).
- 7 Kantajan nimen merkitseminen edellä 4 ja 5 kohdassa mainittuihin luetteluihin perustui seuraaviin seikkoihin:

”[Kantaja] on kehittynyt Iranin sisäisestä pankista pankiksi, joka toimii Iranin kansainvälisessä kaupassa. Se toimii Bank Sepahin (nimetty [YK:n turvallisuusneuvoston] päätöslauselmassa 1747) puolesta suorittaen Bank Sepahin maksumääräyksiä ja peitellen pakotteiden kiertämiseksi Bank Sepahin yhteyttä maksumääräyksiin. [Kantaja] avusti vuonna 2009 Bank Sepahin puolesta Iranin puolustusteollisuuden ja ulkomaisten edunsaajien välisissä liiketoimissa. Se on helpottanut liiketoimia Korean demokraattisen kansantasavallan Tranchon Commercial Bankin peiteyhtiön kanssa. Kyseisen pankin tiedetään helpottavan joukkotuhoojien leviämiseen liittyviä liiketoimia Iranin ja Pohjois-Korean välillä.”

- 8 Euroopan unionin neuvosto ilmoitti 29.7.2010 päivätyllä kirjeellä kantajalle sen nimen merkitsemisestä edellä 4 ja 5 kohdassa mainittuihin luetteluihin. Kirjeeseen oli liitetty jäljennös viimeksi mainituista säädöksistä.
- 9 Kantaja pyysi 12.9.2010 päivätyllä kirjeellä neuvostoa tarkastelemaan uudelleen neuvostolle toimittamiensa tietojen valossa nimensä merkitsemistä kyseessä oleviin luetteluihin.
- 10 Arvioituaan uudelleen kantajan tilannetta neuvosto säilytti päätöksen 2010/413/YUTP muuttamisesta 25.10.2010 antamallaan päätöksellä 2010/644/YUTP (EUVL 2010, L 281, s. 81) kantajan nimen päätöksen 2010/413 liitteessä II olevassa luettelossa; säilyttäminen tuli voimaan samana päivänä. Neuvoston perustelut olivat seuraavat:
- ”[Kantaja] on kehittynyt Iranin sisäisestä pankista pankiksi, joka toimii Iranin kansainvälisessä kaupassa. Se toimii Bank Sepahin (nimetty [YK:n turvallisuusneuvoston] päätöslauselmassa 1747) puolesta suorittaen Bank Sepahin maksumääräyksiä ja peitellen pakotteiden kiertämiseksi Bank Sepahin yhteyttä maksumääräyksiin. [Kantaja] avusti vuonna 2009 Bank Sepahin puolesta Iranin puolustusteollisuuden ja ulkomaisten edunsaajien välisissä liiketoimissa. Se on helpottanut liiketoimia Korean demokraattisen kansantasavallan Tranchon Commercial Bankin peiteyhtiön kanssa. Kyseisen pankin tiedetään helpottavan joukkotuhoukseiden leviämiseen liittyviä liiketoimia Iranin ja Pohjois-Korean välillä.”
- 11 Kun Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä ja asetuksen N:o 423/2007 kumoamisesta 25.10.2010 annettu neuvoston asetus (EU) N:o 961/2010 (EUVL 2010, L 281, s. 1) annettiin, kantajan nimi merkittiin kyseisen asetuksen liitteessä VIII olevaan luetteloon; merkitseminen tuli voimaan 27.10.2010.
- 12 Neuvosto ilmoitti kantajalle 28.10.2010 päivätyllä kirjeellä, joka annettiin tälle tiedoksi 29.10.2010, että sen jälkeen, kun kantajan tilannetta oli arvioitu uudelleen tämän 12.9.2010 päivätyyn kirjeeseen sisältyneiden huomautusten valossa, kantajaan oli edelleen kohdistettava rajoittavia toimenpiteitä.
- 13 Kantaja kiisti 28.12.2010 päivätyllä kirjeellä neuvoston sitä vastaan huomioon ottamat teot. Voidakseen käyttää puolustautumisoikeuksiaan se pyysi saada tutustua asiakirja-aineistoon.
- 14 Kantaja nosti kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 7.1.2011 jättämällä kennekirjelmällä, jossa se vaati lähinnä edellä 4 ja 5 kohdassa mainittujen luetteloiden kumoamista siltä osin kuin ne koskivat kantajaa. Tämä kanne merkittiin rekisteriin numerolla T-13/11.
- 15 Neuvosto toimitti 22.2.2011 päivätyllä kirjeellä kantajalle jäsenvaltioiden toimittamista nimen luetteloon merkitsemistä koskevista ehdotuksista peräisin olevat kantajaa koskevat otteet, sellaisina kuin ne ovat kirjeen saatteisiin viitenumerolla 13413/10 EXT 5, 13414/10 EXT 5 ja 6723/11 merkittyinä.
- 16 Kantaja kiisti 29.7.2011 päivätyllä kirjeellä uudelleen niiden tosiseikkojen paikkansapitävyyden, joista neuvosto arvosteli sitä.
- 17 Arvioituaan uudelleen kantajan tilannetta neuvosto säilytti päätöksen 2010/413 muuttamisesta 1.12.2011 antamallaan päätöksellä 2011/783/YUTP (EUVL 2011, L 319, s. 71) ja asetuksen N:o 961/2010 täytäntöönpanosta 1.12.2011 antamallaan täytäntöönpanoasetuksella (EU) N:o 1245/2011 (EUVL 2011, L 319, s. 11) sen nimen päätöksen 2010/413, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2010/644, liitteessä II ja asetuksen N:o 961/2010 liitteessä VIII olevissa luetteloissa; ensin mainittu säilyttäminen tuli voimaan 1.12.2011 ja jälkimmäinen 2.12.2011.
- 18 Neuvosto ilmoitti kantajalle 5.12.2011 päivätyllä kirjeellä, että siihen oli edelleen sovellettava rajoittavia toimenpiteitä.
- 19 Kantaja pyysi 13.1.2012 päivätyllä kirjeellä uudelleen saada tutustua asiakirja-aineistoon.

- 20 Päätöksen 2010/413/YUTP muuttamisesta 23.1.2012 annettu neuvoston päätös 2012/35/YUTP (EUVL 2012, L 19, s. 22) tuli voimaan päivänä, jona se tehtiin. Sen 1 artiklan 7 kohdalla muutettiin viimeksi mainitusta päivästä alkaen päätöksen 2010/413 20 artiklaa ottamalla käyttöön muun muassa uusi kriteeri, joka koski Iranin hallitukselle annettavaa erityisesti rahoituksellista tukea.
- 21 Neuvosto toimitti kantajalle 21.2.2012 päivätyllä kirjeellään ”[kantajaan sovellettavien] rajoittavien toimenpiteiden pysyttämistä 1.12.2011 tehtyyn – – päätökseen” liittyvät asiakirjat.
- 22 Kun Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä ja asetuksen (EU) N:o 961/2010 kumoamisesta 23.3.2012 annettu neuvoston asetus (EU) N:o 267/2012 (EUVL 2012, L 88, s. 1) annettiin, Iranin hallitukselle annettavaa erityisesti rahoituksellista tukea koskeva uusi kriteeri sisällytettiin kyseisen asetuksen 23 artiklan 2 kohdan d alakohtaan. Lisäksi kantajan nimi merkittiin edellä 10 kohdassa mainituista syistä asetuksen N:o 267/2012 liitteessä IX olevaan luetteloon (jäljempänä – yhdessä päätöksen 2010/413, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2010/644, liitteessä II ja asetuksen N:o 961/2010 liitteessä VIII olevien luetteloiden kanssa – riidanalaiset luettelot); merkitseminen tuli voimaan 24.3.2012.
- 23 Unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 4.6.2012 toimittamallaan kirjelmällä kantaja mukautti asiassa T-13/11 esittämiään vaatimuksia siten, että ne koskevat pääasiallisesti kaikkien riidanalaisien luetteloiden kumoamista kantajaa koskevalta osin.
- 24 Unionin yleinen tuomioistuin kumosi 6.9.2013 antamallaan tuomiolla Post Bank Iran v. neuvosto (T-13/11, ei julkaistu, EU:T:2013:402) riidanalaiset luettelot kantajaa koskevalta osin sen perusteella, ettei niitä tukevaa näyttöä ollut esitetty. Koska kyseisestä tuomiosta ei ollut valitettu, siitä tuli lopullinen ja oikeusvoimainen.
- 25 Neuvosto pysytti Iranin hallitukselle annettavaa erityisesti rahoituksellista tukea koskevan uuden kriteerin perusteella kantajaan sovellettavat rajoittavat toimenpiteet päätöksen 2010/413/YUTP muuttamisesta 15.11.2013 antamallaan päätöksellä 2013/661/YUTP (EUVL 2013, L 306, s. 18) ja asetuksen N:o 267/2012 täytäntöönpanosta 15.11.2013 antamallaan täytäntöönpanoasetuksella (EU) N:o 1154/2013 (EUVL 2013, L 306, s. 3). Nämä säädökset tulivat voimaan 16.11.2013 eli päivänä, jona ne julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä.
- 26 Kantaja nosti kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 29.1.2014 jättämällä kennekirjelmällä, jossa se vaati siihen sovellettavien rajoittavien toimenpiteiden pysyttämistä koskevien 15.11.2013 annettujen säädösten kumoamista. Tämä kanne merkittiin rekisteriin numerolla T-68/14.
- 27 Unionin yleinen tuomioistuin antoi 3.5.2016 tuomion Post Bank Iran v. neuvosto (T-68/14, ei julkaistu, EU:T:2016:263), jolla se hylkäsi kanteen ja velvoitti kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 28 Kantaja esitti 25.7.2015 päivätyllä kirjeellään neuvostolle alustavan vaatimuksen vahingon, jonka se väittää itselleen aiheutuneen täytäntöönpanoasetuksen N:o 668/2010 ja päätöksen 2010/413 mukaisesti toteutetuista rajoittavista toimenpiteistä, korvaamiseksi. Neuvosto ei vastannut tähän kirjeeseen.

Oikeudenkäynti ja asianosaisten vaatimukset

- 29 Kantaja on nostanut nyt esillä olevan kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 25.9.2015 toimittamallaan kennekirjelmällä. Asia siirrettiin unionin yleisen tuomioistuimen ensimmäiselle jaostolle, koska se liittyi toiseen asiaan.
- 30 Neuvosto toimitti vastineensa 2.2.2016.

- 31 Euroopan komissio pyysi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 16.3.2016 toimittamallaan asiakirjalla saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen neuvoston vaatimuksia.
- 32 Neuvosto esitti huomautuksensa väliintulokirjelmästä 12.4. ja kantaja 4.5.2016.
- 33 Unionin yleisen tuomioistuimen ensimmäisen jaoston puheenjohtajan 18.5.2016 antamalla päätöksellä, joka annettiin unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 144 artiklan 4 kohdan mukaisesti, komissio hyväksyttiin väliintulijaksi esillä olevassa asiassa.
- 34 Valittaja jätti vastauskirjelmänsä 27.5.2016.
- 35 Neuvosto toimitti vastineensa 22.7.2016.
- 36 Komissio jätti väliintulokirjelmänsä 19.7.2016. Neuvosto esitti huomautuksensa väliintulokirjelmästä 7.9. ja kantaja 13.10.2016.
- 37 Esittelevän tuomarin ehdotuksesta unionin yleinen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) toteutti prosessinjohtotoimen asianosaisten kuulemiseksi asian käsittelyn mahdollisesta keskeyttämisestä siihen asti, kunnes unionin tuomioistuin tekee päätöksen asian C-45/15 P, Safa Nicu Sepahan v. neuvosto, käsittelyn lopettamisesta. Asianosaiset esittivät tätä koskevat huomautuksensa asetetussa määräajassa.
- 38 Koska unionin yleisen tuomioistuimen jaostojen kokoonpanoa muutettiin työjärjestyksen 27 artiklan 5 kohdan mukaisesti, esittelevä tuomari määrättiin ensimmäiseen jaostoon, jonka ratkaistavaksi nyt käsiteltävä asia näin ollen siirrettiin.
- 39 Ottaen huomioon asianosaisilta saadut huomautukset unionin yleisen tuomioistuimen ensimmäisen jaoston puheenjohtaja päätti 10.10.2016 antamallaan päätöksellä lykätä nyt käsiteltävän asian käsittelyä.
- 40 Sen jälkeen, kun 30.5.2017 annettu tuomio Safa Nicu Sepahan v. neuvosto (C-45/15 P, EU:C:2017:402) oli annettu esittelevän tuomarin ehdotuksesta, unionin yleinen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) toteutti prosessinjohtotoimen asianosaisten kuulemiseksi niille kyseisestä tuomiosta käsiteltävän asian kannalta aiheutuvista seurauksista. Asianosaiset esittivät tätä koskevat huomautuksensa asetetussa määräajassa. Huomautuksissaan kantaja täsmensi muun muassa luopuvansa vahingonkorvausvaatimuksestaan siltä osin kuin se koski aineellisen vahingon korvaamista.
- 41 Yksikään pääasian asianosaisista ei pyytänyt asetetussa määräajassa istunnon pitämistä asianosaisten kuulemiseksi unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 106 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
- 42 Työjärjestyksen 28 artiklan nojalla ja ensimmäisen jaoston ehdotuksesta unionin yleinen tuomioistuin päätti 15.12.2017 osapuolia kuultuaan siirtää asian laajennetun ratkaisukokoonpanon käsiteltäväksi.
- 43 Esittelevän tuomarin ehdotuksesta unionin yleinen tuomioistuin päätti aloittaa asian käsittelyn suullisen vaiheen, koota asianosaisten huomautukset nyt käsiteltävän asian mahdollisesta yhdistämisestä asiaan T-558/15, Iran Insurance v. neuvosto, suullista käsittelyä varten ja esittää joitain kysymyksiä asianosaisille. Asianosaiset noudattivat näitä pyyntöjä asetetussa määräajassa.
- 44 Unionin yleisen tuomioistuimen ensimmäisen jaoston puheenjohtaja päätti 9.2.2018 antamallaan päätöksellä yhdistää käsiteltävänä olevan asian ja asian T-558/15 suullista käsittelyä varten.
- 45 Asianosaisten lausumat ja vastaukset unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin suullisiin kysymyksiin kuultiin 20.3.2018 pidetyssä istunnossa. Vastauksissaan kantaja täsmensi erityisesti 6.9.2013 annetussa tuomiossa Post Bank Iran v. neuvosto (T-13/11, ei julkaistu, EU:T:2013:402) todettua lainvastaisuutta, johon se vetosi korvausvaatimuksensa tueksi, mikä kirjattiin suullisen käsittelyn pöytäkirjaan.

- 46 Vaatimusten muuttamisen jälkeen (ks. edellä 40 kohta) kantaja vaatii kanteessaan lähinnä, että unionin yleinen tuomioistuin
- velvoittaa neuvoston suorittamaan kantajalle 1 000 000 euroa korvauksena aineettomasta vahingosta, joka viimeksi mainitulle aiheutui siitä, että sen nimi oli heinäkuun 2010 ja marraskuun 2013 välisenä aikana merkitty lainvastaisesti kyseessä oleviin luetteloihin päätöksen 2010/644, asetuksen N:o 961/2010, päätöksen 2011/783, täytäntöönpanoasetuksen N:o 1245/2011 ja asetuksen N:o 267/2012 mukaisesti
 - velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 47 Neuvosto vaatii pääpiirteissään, että unionin yleinen tuomioistuin
- jättää kanteen osittain tutkimatta toimivallan puuttumisen perusteella ja muilta osin, koska se on selvästi perusteeton
 - velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 48 Komissio vaatii, että kanne hylätään kokonaisuudessaan.

Oikeudellinen arviointi

Unionin yleisen tuomioistuimen toimivalta tukia kanne

- 49 [Sellaisena kuin se on oikaistuna 21.3.2019 annetulla määräyksellä] Neuvosto väittää vastauskirjelmässään, että siltä osin kuin kantaja perustelee vahingonkorvausvaatimustaan sillä, että sen nimi oli merkitty lainvastaisesti päätöksen 2010/413, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2010/644, liitteessä II olevaan luetteloon, unionin yleisellä tuomioistuimella ei ole toimivaltaa lausua nyt käsiteltävästä kanteesta, koska SEUT 275 artiklan toisessa kohdassa ei anneta sille toimivaltaa ratkaista yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alan (YUTP) toimen lainvastaisuuteen perustuvaa vahingonkorvausvaatimusta.
- 50 Kirjallisissa vastauksissaan unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin (ks. edellä 43 kohta) kantaja väittää, että neuvoston oikeudenkäyntiväite on hylättävä, koska se on esitetty liian myöhään, ja ettei se ole perusteltu, koska YUTP:n alan säädökset on nyt käsiteltävässä asiassa pantu täytäntöön SEUT 215 artiklan nojalla annetuilla asetuksilla.
- 51 Tässä yhteydessä on muistutettava, että oikeudenkäyntiväite, joka on esitetty vastausvaiheessa, vaikka se olisi voitu esittää jo puolustuksessa, on katsottava esitetyksi myöhässä (ks. vastaavasti tuomio 18.2.2016, Jannatian v. neuvosto, T-328/14, ei julkaistu, EU:T:2016:86, 29 kohta). Tämä oikeudenkäyntiväite, jonka neuvosto olisi voinut esittää jo vastinekirjelmässä, on esitetty myöhässä, ja se on näin ollen jätettävä tutkimatta.
- 52 Unionin yleinen tuomioistuin voi kuitenkin työjärjestyksen 129 artiklan nojalla milloin tahansa omasta aloitteestaan, asianosaisia kuultuaan tutkia, onko asia jätettävä tutkimatta ehdottoman prosessinedellytyksen puuttumisen vuoksi; vakiintuneessa oikeuskäytännössä tällaisena edellytyksenä on pidetty unionin tuomioistuinten toimivaltaa kanteen tutkimiseen (ks. vastaavasti tuomio 18.3.1980, Ferriera Valsabbia ym. v. komissio, 154/78, 205/78, 206/78, 226/78–228/78, 263/78, 264/78, 31/79, 39/79, 83/79 ja 85/79, EU:C:1980:81, 7 kohta ja tuomio 17.6.1998, Svenska Journalistförbundet v. neuvosto, T-174/95, EU:T:1998:127, 80 kohta).

- 53 SEU 24 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan kuudenteen virkkeeseen ja SEUT 275 artiklan ensimmäiseen kohtaan sisältyvän periaatteen mukaan Euroopan unionin tuomioistuimella ei ole kuitenkaan toimivaltaa YUTP:aa koskevien primaarioikeuden määräysten eikä näiden määräysten perusteella annettujen oikeudellisten toimien osalta. Unionin tuomioistuimilla voi olla enintään vain poikkeuksellisesti SEUT 275 artiklan toisen kohdan nojalla YUTP:aa koskeva toimivalta. Kyseinen toimivalta kattaa yhtäältä SEU 40 artiklan noudattamisen valvonnan ja toisaalta yksityisten SEUT 263 artiklan neljännen kohdan mukaisesti nostamat kumoamiskanteet rajoittavista toimenpiteistä, jotka neuvosto on toteuttanut YUTP:n yhteydessä. SEUT 275 artiklan toisessa kohdassa ei sitä vastoin myönnetä Euroopan unionin tuomioistuimelle mitään toimivaltaa vahingonkorvauskanteiden ratkaisemiseksi (tuomio 18.2.2016, Jannatian v. neuvosto, T-328/14, ei julkaistu, EU:T:2016:86, 30 kohta).
- 54 Tästä seuraa, että vahingonkorvauskanne, jossa vaaditaan korvausta YUTP:n alaan kuuluvan säädöksen antamisesta väitetysti aiheutuneesta vahingosta, ei kuulu unionin yleisen tuomioistuimen toimivallan piiriin (tuomio 18.2.2016, Jannatian v. neuvosto, T-328/14, ei julkaistu, EU:T:2016:86, 31 kohta).
- 55 Toisaalta unionin yleinen tuomioistuin on aina todennut olevansa toimivaltainen käsittelemään vaatimusta korvauksen saamiseksi vahingosta, jonka tietty henkilö tai yhteisö väittää kärsineensä häneen tai siihen SEUT 215 artiklan nojalla sovellettujen rajoittavien toimenpiteiden vuoksi (ks. vastaavasti tuomio 11.7.2007, Sison v. neuvosto, T-47/03, ei julkaistu, EU:T:2007:207, 232–251 kohta ja tuomio 25.11.2014, Safa Nicu Sepahan v. neuvosto, T-384/11, EU:T:2014:986, 45–149 kohta).
- 56 Nyt käsiteltävässä asiassa kantajaan päätösten 2010/644 ja 2011/783 nojalla sovelletut rajoittavat toimenpiteet on pantu täytäntöön asetuksella N:o 961/2010, täytäntöönpanoasetuksella N:o 1245/2011 ja asetuksella N:o 267/2012, jotka on annettu SEUT 215 artiklan nojalla.
- 57 Tästä seuraa, että vaikka unionin yleinen tuomioistuin ei ole toimivaltainen käsittelemään kantajan vahingonkorvausvaatimusta siltä osin kuin se vaatii korvausta vahingosta, jonka se väittää itselleen aiheutuneen päätöksellä 2010/644 ja päätöksellä 2011/783 siihen kohdistettujen rajoittavien toimenpiteiden vuoksi, kyseinen tuomioistuin on sitä vastoin toimivaltainen käsittelemään viimeksi mainittua vaatimusta siltä osin kuin kantaja vaatii korvausta vahingosta, jonka se väittää itselleen aiheutuneen sen johdosta, että kyseiset toimenpiteet on pantu täytäntöön asetuksella N:o 961/2010, täytäntöönpanoasetuksella N:o 1245/2011 ja asetuksella 267/2012 (jäljempänä riidanalaiset säädökset).
- 58 Näin ollen nyt käsiteltävä kanne on tarpeen tutkia ainoastaan siltä osin kuin siinä vaaditaan korvausta vahingoista, jotka kantaja väittää kärsineensä sen vuoksi, että siihen päätösten 2010/644 ja 2011/783 nojalla sovelletut rajoittavat toimenpiteet on pantu täytäntöön riidanalaisilla säädöksillä.

Kanteen tutkittavaksi ottaminen

- 59 Erillistä oikeudenkäyntiväitettä esittämättä komissio väittää, että kun otetaan huomioon nyt käsiteltävän kanteen nostamisen ajankohta eli 25.9.2015, kanne nostettiin Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 46 artiklassa tarkoitettun viiden vuoden vanhentumisajan päätyttyä siltä osin kuin kanteessa vaaditaan korvausta vahingosta, joka on syntynyt ennen 25.10.2010. Oikeuskäytännön mukaan esillä oleva kanne on näin ollen jätettävä osittain tutkimatta. Komission mukaan kysymystä kanteen osittaisesta vanhentumisesta on pidettävä sellaisena oikeusjärjestyksen perusteisiin kuuluvana kysymyksenä, joka voidaan tuoda esiin viran puolesta.
- 60 Neuvoston mukaan vaikuttaa siltä, ettei vanhentumisaikaa koskevaa kysymystä ole esitetty nyt käsiteltävässä asiassa, koska kantaja vaatii korvausta ainoastaan nimensä merkitsemisestä riidanalaisiin luetteloihin 25.9.2010 jälkeen. Se toteaa kuitenkin, että jos kysymys vanhentumisajasta nousisi esiin, se voitaisiin oikeusjärjestyksen perusteisiin kuuluvana kysymyksenä tuoda esiin viran puolesta.

- 61 Kantaja vaatii, että esillä oleva oikeudenkäyntiväite jätetään tutkimatta, koska unionin yleinen tuomioistuin ei voi tutkia sitä viran puolesta sen vuoksi, että kyseessä ei ole ehdoton prosessinedellytys. Tämä oikeudenkäyntiväite on sen mukaan joka tapauksessa perusteeton. Kantaja toteaa lisäksi, että vanhentumisaikaa koskeva kysymys on menettänyt merkityksensä sen jälkeen, kun se peruutti aineellista vahinkoa koskevan korvausvaatimuksensa.
- 62 Komission esittämän nyt käsiteltävän oikeudenkäyntiväitteen osalta on todettava, että neuvoston vaatimus kanteen hylkäämisestä ei missään nimessä nojautu kanteen perustana olevaan kanteen osittaiseen vanhentumiseen. On kuitenkin todettava, että Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan neljännen kohdan ja 53 artiklan ensimmäisen kohdan sekä työjärjestyksen 142 artiklan 1 kohdan mukaan väliintulokirjelmässä saadaan esittää vain vaatimuksia, joilla pyritään tukemaan kokonaan tai osittain jonkun asianosaisen vaatimuksia. Lisäksi väliintulijan on työjärjestyksen 142 artiklan 3 kohdan mukaisesti hyväksyttävä asia sellaisena kuin se on väliintulohetkellä.
- 63 Edellä esitetystä seuraa, että väliintulijalla ei ole oikeutta esittää itsenäistä oikeudenkäyntiväitettä ja ettei unionin yleisen tuomioistuimen ole näin ollen tarpeen tarkastella perusteita, joihin yksinomaan väliintulijat ovat vedonneet ja jotka eivät ole ehdottomia prosessinedellytyksiä (ks. vastaavasti tuomio 24.3.1993, CIRFS ym. v. komissio, C-313/90, EU:C:1993:111, 22 kohta ja tuomio 3.7.2007, Au Lys de France v. komissio, T-458/04, ei julkaistu, EU:T:2007:195, 32 kohta).
- 64 Aikaisemmin on todettu, että siltä osin kuin sopimussuhteen ulkopuoliseen unionin vastuuseen perustuvaan kanteeseen sovelletaan SEUT 340 artiklan nojalla kaikkien jäsenvaltioiden lainsäädännöille yhteisiä yleisperiaatteita ja siltä osin kuin jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmien vertailusta ilmeni, että yleensä – muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta – tuomioistuimet eivät voi viran puolesta tutkia kanteeseen sovellettavan vanhentumisajan noudattamista, ei ole tarpeen tarkastella viran puolesta ongelmaa, joka koskee kyseisen kanteen mahdollista vanhentumista (tuomio 30.5.1989, Roquette frères v. komissio, 20/88, EU:C:1989:221, 12 ja 13 kohta ja tuomio 8.11.2012, Evropaïki Dynamiki v. komissio, C-469/11 P, EU:C:2012:705, 51 kohta).
- 65 Komission esittämä oikeudenkäyntiväite on näin ollen hylättävä perusteettomana.

Vastauskirjelmän liitteinä olevien todisteiden tutkittavaksi ottaminen

- 66 Neuvosto vaatii vastauskirjelmässään komission tukemana kantajan vastauskirjelmän liitteissä R.1–R.15 esittämien todisteiden hylkäämistä sen perusteella, että ne on myöhästymisen vuoksi jätettävä tutkimatta. Sen mukaan kyseinen näyttö olisi voitu ja pitänyt oikeuskäytännön mukaan esittää jo kannekirjelmässä.
- 67 Kirjallisissa vastauksissaan unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin (ks. edellä 43 kohta) neuvosto ja komissio toteavat, että koska kanteen vaatimuksia on muutettu (ks. edellä 40 kohta), ei ole enää tarpeen lausua vastauskirjelmän liitteissä R.2–R.15 esitettyjen, yksinomaan aineellista vahinkoa, jonka kantaja väitti itselleen aiheutuneen, koskevien todisteiden tutkittavaksi ottamisesta.
- 68 Kantaja toteaa myös, että koska se muutti vaatimuksiaan (ks. edellä 40 kohta), oikeudenkäyntiväite on merkityksellinen enää vastauskirjelmän liitteen R.1 osalta. Se vaatii hylkäämään oikeudenkäyntiväitteen sen perusteella, että vastauskirjelmän liitteeseen R.1 sisältyy lisänäyttöä tosiseikoista, jotka on jo osoitettu kannekirjelmässä ja jotka ovat tarpeen neuvoston vastineessaan esittämien väitteiden kumoamiseksi. Sen mukaan neuvosto on voinut tämän vastauskirjelmään sisältyvän näytön osalta käyttää täysimääräisesti oikeuttaan puolustukseen. Sen mukaan komissiolla oli myös tilaisuus tarkistaa ja arvioida kyseistä näyttöä.

- 69 Nyt käsiteltävässä asiassa kantajan muutetuista vaatimuksista ilmenee, että käsiteltävän kanteen kohteena on vahingonkorvausvaatimus, jossa kantaja vaatii korvausta itselleen sen johdosta, että neuvosto antoi riidanalaiset säädökset, aiheutuneeksi väittämästään aineellisesta vahingosta. Kyseessä on näin ollen kanne, jolla kantaja pyrkii riitauttamaan sopimussuhteen ulkopuolisen unionin vastuun syntymisen.
- 70 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin sopimussuhteen ulkopuolista vastuuta koskevan kanteen yhteydessä kantajan on esitettävä unionin tuomioistuimille todisteet näyttääkseen toteen väittämänsä vahingon tosiasiallisen syntymisen ja laajuuden (ks. tuomio 28.1.2016, Zafeiropoulos v. Cedefop, T-537/12, ei julkaistu, EU:T:2016:36, 91 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 26.4.2016, Strack v. komissio, T-221/08, ei julkaistu, EU:T:2016:242, 308 kohta).
- 71 Unionin tuomioistuin on tosin todennut, että eräissä tapauksissa, muun muassa silloin, kun väitettyä vahinkoa vastaavaa summaa on vaikea arvioida, ei ole välttämätöntä, että kannekirjelmässä täsmennetään tarkasti vahingon laajuus tai määritellään vaaditun korvauksen summa (ks. tuomio 28.2.2013, Inalca ja Cremonini v. komissio, C-460/09 P, EU:C:2013:111, 104 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 72 Esillä oleva kanne nostettiin 25.9.2015. Kantaja määritteli siinä sen aineettoman vahingon määrän, jonka se arvioi itselleen aiheutuneen, käyttäen perusteenaan kannekirjelmän liitteessä esitettyä näyttöä.
- 73 Aluksi on muistutettava, että työjärjestyksen 76 artiklan f kohdan, joka tuli voimaan 1.7.2015 ja jota siten sovelletaan nyt käsiteltävään kanteeseen, mukaan kannekirjelmässä on tarvittaessa mainittava todisteet ja pyynnöt näytön esittämiseksi.
- 74 Työjärjestyksen 85 artiklan 1 kohdassa määrätään lisäksi, että todisteet ja pyynnöt näytön esittämiseksi on esitettävä ensimmäisessä kirjelmien vaihdossa. Työjärjestyksen saman artiklan 2 kohdassa määrätään edelleen, että asianosaiset voivat vielä kantajan vastauksessa ja vastaajan vastauksessa esittää lausumiensa tueksi uusia todisteita ja pyytää saada esittää näyttöä, jos niiden esittämiseen vasta silloin on pätevä syy. Viimeksi mainitussa tapauksessa unionin yleinen tuomioistuin tekee työjärjestyksen 85 artiklan 4 kohdan mukaisesti todisteiden tai näytön esittämistä koskevien pyyntöjen tutkittavaksi ottamista koskevan ratkaisun sen jälkeen, kun muille asianosaisille on varattu tilaisuus lausua mielipiteensä niistä.
- 75 Työjärjestyksen 85 artiklan 1 kohdassa määrätty preklusiosääntö ei koske vastanäytön esittämistä ja näytön täydentämistä vastapuolen esittämän vastanäytön vuoksi (ks. tuomio 22.6.2017, Biogena Naturprodukte v. EUIPO (ZUM wohl), T-236/16, EU:T:2017:416, 17 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 76 Työjärjestyksen 85 artiklan 1 kohdan preklusiosääntöä soveltamista koskevasta oikeuskäytännöstä ilmenee, että asianosaisten on perusteltava, miksi uudet todisteet ja pyynnöt näytön esittämiseksi on esitetty myöhässä (tuomio 18.9.2008, Angé Serrano ym. v. parlamentti, T-47/05, EU:T:2008:384, 54 kohta), ja että unionin tuomioistuimilla on toimivalta tutkia näiden todisteiden tai näytön esittämistä koskevien pyyntöjen myöhästyneelle esittämislle esitettyjen syiden paikkansapitävyys ja tilanteen mukaan näiden todisteiden ja pyyntöjen sisältö sekä toimivalta hylätä todisteet ja näytön esittämistä koskevat pyynnöt, jos niiden myöhäistä esittämistä ei ole perusteltu oikeudellisesti riittävällä tavalla tai se ei ole perusteltua (tuomio 14.4.2005, Gaki-Kakouri v. yhteisöjen tuomioistuin, C-243/04 P, ei julkaistu, EU:C:2005:238, 33 kohta ja tuomio 18.9.2008, Angé Serrano ym. v. parlamentti, T-47/05, EU:T:2008:384, 56 kohta).
- 77 On jo katsottu, että se, että asianosainen esittää todisteita tai näytön esittämistä koskevia pyyntöjä myöhässä, saattoi olla perusteltua sen vuoksi, ettei tällä asianosaisella voinut aiemmin olla kyseisiä todisteita käytettävissään, tai sen vuoksi, että vastapuoli on esittänyt omaa aineistoaan myöhään ja asiakirja-aineiston täydentäminen on sallittava kontradiktorisen periaatteen noudattamisen

turvaamiseksi (tuomio 14.4.2005, Gaki-Kakouri v. yhteisöjen tuomioistuin, C-243/04 P, ei julkaistu, EU:C:2005:238, 32 kohta ja tuomio 18.9.2008, Angé Serrano ym. v. parlamentti, T-47/05, EU:T:2008:384, 55 kohta).

- 78 Kantaja on nyt käsiteltävässä asiassa esittänyt vastauskirjelmän liitteessä R.1 joukon todisteita väitettyä aineetonta vahinkoa koskevan vahingonkorvausvaatimuksen tueksi esittämättä erityisiä perusteluja niiden viivästykselle.
- 79 Siltä osin kuin kantaja vetosi unionin yleisen tuomioistuimen kysymyksiin antamissaan vastauksissa (ks. edellä 43 kohta) siihen, että vastauskirjelmän liitteeseen R.1 sisältyi lisänäyttöä kannekirjelmässä jo osoitetuista tosiseikoista, tämä perustelu on hylättävä tehottomana, koska pelkästään sillä, että tosiseikat oli jo näytetty toteen, ei voida perustella uuden näytön esittämistä myöhässä.
- 80 Siltä osin kuin kantaja väitti näissä samoissa vastauksissa, että vastauskirjelmän liitteeseen R.1 sisältyi näyttöä, joka oli tarpeen neuvoston vastineessaan esittämien väitteiden kumoamiseksi, on syytä huomauttaa, että esittäessään kyseisessä liitteessä esitetyn näytön kantajan tarkoituksena oli yksinomaan osoittaa väitetyn aineettoman vahingon, sellaisena kuin sen määrä oli määritetty kannekirjelmässä, olemassaolo ja laajuus edellä 70 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaisesti, eikä neuvoston kyseisen vastineen liitteessä esittämän näytön kumoaminen. Neuvoston vastineessaan esittämää väitettä siitä, ettei kantaja ollut osoittanut oikeudellisesti riittävällä tavalla väitetyn vahingon olemassaoloa ja laajuutta, ei voida pitää edellä 75 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettuna vastanäyttönä, eikä vastauskirjelmän liitteessä R.1 esitettyä näyttöä voida sen perusteella pitää vastanäytön perusteella toimitettuna aiemmin esitetyn näytön täydennyksenä, eikä sen perusteella voida katsoa, että kyseisen näytön esittäminen myöhässä oli tämän vuoksi perusteltu tarpeella vastata neuvoston väitteisiin ja tarpeella turvata kontradiktorisen periaatteen noudattaminen.
- 81 Tästä seuraa, että vastauskirjelmän liitteessä R.1 esitetty näyttö on jätettävä tutkimatta, eikä sitä näin ollen oteta huomioon ratkaistaessa kanteen kohteena olevaa asiakysymystä.

Asiakysymys

- 82 SEUT 340 artiklan toisen kohdan mukaan ”sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun perusteella unioni korvaa toimielintensä ja henkilöstönsä tehtäviään suorittaessaan aiheuttaman vahingon jäsenvaltioiden lainsäädännön yhteisten yleisten periaatteiden mukaisesti”. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unioni on SEUT 340 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettua sopimussuhteen ulkopuolisessa vastuussa elinten lainvastaisesta menettelystä, jos seuraavat edellytykset täyttyvät: unionin toimielinten moitittu toiminta on lainvastaista, vahinko on tosiasiallisesti syntynyt ja toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys (ks. tuomio 9.9.2008, FIAMM ym. v. neuvosto ja komissio, C-120/06 P ja C-121/06 P, EU:C:2008:476, 106 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; tuomio 11.7.2007, Schneider Electric v. komissio, T-351/03, EU:T:2007:212, 113 kohta ja tuomio 25.11.2014, Safa Nicu Sepahan v. neuvosto, T-384/11, EU:T:2014:986, 47 kohta).
- 83 Kanteensa tueksi kantaja vetoaa siihen, että edellä mainitut kolme edellytystä täyttyvät nyt esillä olevassa asiassa.
- 84 Neuvosto vaatii komission tukemana, että kanne hylätään perusteettomana sillä perusteella, että kantaja ei ole esittänyt todisteita, jotka sen kuuluisi esittää siitä, että kaikki sopimussuhteen ulkopuolisen unionin vastuun syntymisen edellytykset täyttyvät nyt käsiteltävässä asiassa.
- 85 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 340 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettua sopimussuhteen ulkopuolisen unionin vastuun syntymisen edellytykset, sellaisina kuin ne on jo mainittu edellä 82 kohdassa, ovat kumulatiivisia (tuomio 7.12.2010, Fahas v. neuvosto, T-49/07, EU:T:2010:499, 92 ja 93 kohta ja määräys 17.2.2012, Dagher v. neuvosto, T-218/11, ei julkaistu,

EU:T:2012:82, 34 kohta). Tästä seuraa, että silloin kun yksi näistä edellytyksistä jää täyttymättä, kanne on hylättävä kokonaisuudessaan (tuomio 26.10.2011, Dufour v. EKP, T-436/09, EU:T:2011:634, 193 kohta).

- 86 Näin ollen nyt käsiteltävässä asiassa on selvitettävä, onko kantaja esittänyt todisteet, jotka sen kuuluu esittää, riitauttamansa neuvoston toiminnan – toisin sanoen riidanalaisten säädösten antamisen – lainvastaisuudesta, sen aineettoman vahingon tosiasiallisuudesta, jonka se väittää itselleen aiheutuneen, ja kyseisten säädösten antamisen ja tarkoittamansa vahingon välisestä syy-yhteydestä.

Väitetty lainvastaisuus

- 87 Kantaja väittää, että toimielinten toiminnan lainvastaisuutta koskeva edellytys täyttyy, sillä antamalla riidanalaiset säädökset neuvosto on rikkonut riittävän ilmeisellä tavalla oikeussääntöä, jonka tarkoituksena on antaa yksityisille oikeuksia, tavalla, joka oikeuskäytännön mukaan voi olla perustana unionin sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun syntymiselle.
- 88 Kantaja väittää tältä osin, että sen nimen merkitseminen riidanalaisiin luetteloihin ja säilyttäminen niissä riidanalaisten säädösten mukaisesti on selvästi lainvastaista, kuten unionin yleinen tuomioistuin katsoi 6.9.2013 antamassaan tuomiossa Post Bank Iran v. neuvosto (T-13/11, ei julkaistu, EU:T:2013:402). Lisäksi säännöksillä, joita sen mukaan on loukattu nyt käsiteltävässä asiassa, pyritään ensisijaisesti suojaamaan niiden henkilöiden ja yhteisöjen, joille niillä annetaan oikeuksia, omia etuja (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 25.11.2014, Safa Nicu Sepahan v. neuvosto, T-384/11, EU:T:2014:986, 57 ja 58 kohta).
- 89 Kantajan mukaan se, että neuvosto merkitsee henkilön nimen luetteloihin tai säilyttää sen niissä, vaikka sillä ei ole käytettävissään tietoja tai todisteita, jotka oikeudellisesti riittävällä tavalla osoittaisivat, että toteutetut rajoittavat toimenpiteet ovat perusteltuja, muodostaa näiden säännösten riittävän ilmeisen rikkomisen (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 25.11.2014, Safa Nicu Sepahan v. neuvosto, T-384/11, EU:T:2014:986, 59, 63 ja 68 kohta). Kantajan mukaan neuvosto on nyt käsiteltävässä asiassa antanut riidanalaiset säädökset, joiden nojalla toteutettiin sitä koskevia rajoittavia toimenpiteitä heinäkuun 2010 ja marraskuun 2013 välisenä aikana, ilman mitään todisteita sellaisesta toiminnasta, josta sitä moitittiin.
- 90 Kantaja katsoo lopuksi, että neuvosto ei voi väittää, että säännökset, joita se on rikkonut, olivat epämääräisiä, moniselitteisiä tai epäselviä, koska silloin, kun riidanalaiset säädökset annettiin, oli selvää, että neuvoston oli esitettävä todisteita toteuttamiensa rajoittavien toimenpiteiden tueksi.
- 91 Neuvosto, jota komissio tukee, ei kiistä riidanalaisten säädösten lainvastaisuutta, mutta katsoo, ettei kyseinen lainvastaisuus ole omiaan synnyttämään sopimussuhteen ulkopuolista unionin vastuuta, koska se ei muodosta oikeussäännön, jonka tarkoituksena on antaa yksityisille oikeuksia, riittävän ilmeistä rikkomista. Tällainen rikkominen olisi voitu näyttää toteen vain, jos olisi oikeuskäytännön mukaisesti osoitettu, että neuvosto oli vakavalla ja ilmeisellä tavalla ylittänyt harkintavaltansa rajat, mistä ei kantajan mukaan ollut kyse nyt käsiteltävässä asiassa.
- 92 Unionin yleinen tuomioistuin totesi 6.9.2013 antamallaan tuomiolla Post Bank Iran v. neuvosto (T-13/11, ei julkaistu, EU:T:2013:402), että riidanalaiset säädökset olivat lainvastaisia.
- 93 On kuitenkin huomautettava, että unionin yleisen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan pelkästään oikeudellisen toimen lainvastaisuutta koskevan toteamuksen perusteella ei voida katsoa, vaikka kyseinen lainvastaisuus onkin sinänsä valitettava, että sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun syntymisen edellytys, joka koskee unionin toimielinten moititun toiminnan lainvastaisuutta, on täytynyt (tuomio 25.11.2014, Safa Nicu Sepahan v. neuvosto, T-384/11, EU:T:2014:986, 50 kohta; ks. vastaavasti myös tuomio 6.3.2003, Dole Fresh Fruit International v.

neuvosto ja komissio, T-56/00, EU:T:2003:58, 72–75 kohta ja tuomio 23.11.2011, Sison v. neuvosto, T-341/07, EU:T:2011:687, 31 kohta). Neuvoston yhden tai useamman toimen, joista kantajan väittämät vahingot ovat johtuneet, mahdollista kumoamista, vaikka tällaisesta kumoamisesta päätettäisiin unionin yleisen tuomioistuimen tuomiossa, joka julistetaan ennen vahingonkorvauskanteen nostamista, ei voida pitää näyttönä, jota ei voida kumota, tämän toimielimen toimesta tapahtuneesta riittävän ilmeisestä rikkomisesta, jonka nojalla unionin sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu voitaisiin todeta suoraan lain nojalla (tuomio 13.12.2017, HTTS v. neuvosto, T-692/15, muutoksenhaku vireillä, EU:T:2017:890, 48 kohta).

- 94 Edellytys, joka koskee unionin toimielinten lainvastaisen menettelyn olemassaoloa, vaatii oikeussäännön, jonka tarkoituksena on antaa yksityisille oikeuksia, riittävän ilmeistä rikkomista (ks. tuomio 30.5.2017, Sefa Nicu Sepahan v. neuvosto, C-45/15 P, EU:C:2017:402, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 95 Oikeussäännön, jonka tarkoituksena on antaa yksityisille oikeuksia, riittävän ilmeistä rikkomista koskevalla edellytyksellä pyritään kyseisen lainvastaisen toimen luonteesta riippumatta välttämään se, että uhka siitä, että kyseessä oleva toimielin saattaisi joutua vastaamaan vahingoista, joihin asianomaiset henkilöt vetoavat, estää kyseistä toimielintä käyttämästä täysimääräisesti toimivaltaansa yleisen edun mukaisesti sekä normatiivisessa toiminnassaan tai talouspoliittisia valintoja sisältävässä toiminnassaan että hallinnollisen toimivaltansa alalla, kuitenkin siten, etteivät räikeiden ja anteeksiantamattomien laiminlyöntien seuraukset jäisi yksityisten vastattaviksi (ks. tuomio 23.11.2011, Sison v. neuvosto, T-341/07, EU:T:2011:687, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 25.11.2014, Sefa Nicu Sepahan v. neuvosto, T-384/11, EU:T:2014:986, 51 kohta).
- 96 Niiden oikeussääntöjen, joita kantaja väittää loukatun nyt käsiteltävässä asiassa, yksilöimisen jälkeen on ensinnäkin tutkittava, pyritäänkö näillä säännöillä antamaan yksityisille oikeuksia, ja toiseksi, onko neuvosto rikkonut näitä sääntöjä riittävän ilmeisellä tavalla.

– *Oikeussäännöt, joita väitetään loukatun*

- 97 Unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin suullisessa käsittelyssä antamassaan vastauksessa kantaja täsmensi niiden oikeussääntöjen osalta, joiden rikkominen oli todettu 6.9.2013 annetussa tuomiossa Post Bank Iran v. neuvosto (T-13/11, ei julkaistu, EU:T:2013:402), viittaneensa yksinomaan kyseisen tuomion 133 ja 134 kohdassa esitettyyn toteamukseen siitä, että siltä osin kuin riidanalaisissa säädöksissä sovellettiin kriteeriä, joka koskee henkilön tai yhteisön, jonka nimi on merkitty kyseisiin luetteloihin, avustamista rajoittavien toimenpiteiden kiertämisessä tai rikkomisessa, ne eivät olleet perusteltuja, koska niiden tueksi ei ollut esitetty todisteita, ja että niillä rikottiin lähinnä päätöksen 2010/413 20 artiklan 1 kohdan b alakohtaa, asetuksen N:o 961/2010 16 artiklan 2 kohdan b alakohtaa ja asetuksen N:o 267/2012 23 artiklan 2 kohdan b alakohtaa.

– *Kysymys siitä, onko niiden oikeussääntöjen, joita väitetään loukatun, tarkoituksena antaa yksityisille oikeuksia*

- 98 Oikeuskäytännöstä seuraa, että säännöksillä ja määräyksillä, joilla määritellään tyhjentävästi edellytykset rajoittavien toimenpiteiden toteuttamiselle, pyritään ensisijaisesti suojelemaan niiden henkilöiden ja yhteisöjen, joihin tällaisia toimenpiteitä voidaan soveltaa, omia etuja, rajoittamalla heihin laillisesti kohdistettavien rajoittavien toimenpiteiden soveltamisalaa (ks. vastaavasti tuomio 25.11.2014, Sefa Nicu Sepahan v. neuvosto, T-384/11, EU:T:2014:986, 57 kohta; ks. vastaavasti ja analogisesti myös tuomio 23.11.2011, Sison v. neuvosto, T-341/07, EU:T:2011:687, 51 kohta).
- 99 Kyseisillä säännöksillä ja määräyksillä siis suojataan niiden henkilöiden ja yhteisöjen, joihin rajoittavia toimenpiteitä voidaan soveltaa, omia etuja, ja siitä syystä niitä on pidettävä oikeussääntöinä, joilla on tarkoitus antaa oikeuksia yksityisille. Jos kyseessä olevat aineelliset edellytykset eivät täyty, kyseisellä

yksityisellä ja yhteisöllä on nimittäin oikeus siihen, ettei häneen sovelleta rajoittavia toimenpiteitä. Tämä oikeus merkitsee väistämättä, että yksityinen ja yhteisö, joihin sovelletaan rajoittavia toimenpiteitä muilla kuin kyseisissä säännöksissä määritellyillä edellytyksillä, voivat vaatia korvausta tällaisilla toimenpiteillä aiheutetuista vahingollisista seurauksista, jos osoitetaan, että toimenpiteet perustuvat neuvoston soveltamien aineellisoikeudellisten sääntöjen riittävän ilmeiseen rikkomiseen (ks. vastaavasti tuomio 25.11.2014, *Safa Nicu Sepahan v. neuvosto*, T-384/11, EU:T:2014:986, 58 kohta; ks. vastaavasti ja analogisesti myös tuomio 23.11.2011, *Sison v. neuvosto*, T-341/07, EU:T:2011:687, 52 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 100 Tästä seuraa, että säännöt, joita kantaja väittää riktun nyt käsiteltävässä asiassa, ovat oikeussääntöjä, joilla annetaan oikeuksia yksityisille, kuten kantajalle, joka on riidanalaisissa säädöksissä tarkoitettu henkilö.

– Kysymys siitä, onko neuvosto rikkonut riittävän ilmeisellä tavalla niitä oikeussääntöjä, joita väitetään loukatun

- 101 Oikeuskäytännössä on täsmennetty, että oikeussäännön, jolla annetaan yksityisille oikeuksia, rikkomista voidaan pitää riittävän ilmeisenä, kun toimielin on rikkonut selvällä ja vakavalla tavalla sen harkintavallalle asetettuja rajoja, ja että tältä osin huomioon otettavia seikkoja ovat muun muassa riktun säännön selkeys ja täsmällisyys ja riktussa säännössä unionin viranomaiselle annetun harkintavallan laajuus (ks. tuomio 30.5.2017, *Safa Nicu Sepahan v. neuvosto*, C-45/15 P, EU:C:2017:402, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 102 Oikeuskäytännöstä ilmenee, että jos kyseessä olevan toimielimen harkintavalta on erittäin vähäinen tai jopa olematon, jo pelkän unionin oikeuden rikkomisen voidaan katsoa muodostavan riittävän ilmeisen rikkomisen (ks. tuomio 11.7.2007, *Sison v. neuvosto*, T-47/03, ei julkaistu, EU:T:2007:207, 235 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 103 Oikeuskäytännöstä seuraa myös, että unionin oikeuden rikkominen on joka tapauksessa selvästi ilmeinen silloin, kun sitä on jatkettu huolimatta jäsenyysvelvoitteiden laiminlyönnin toteavasta tuomiosta, ennakkoratkaisupyynnöä koskevasta tuomiosta tai asiaa koskevasta unionin tuomioistuinten vakiintuneesta oikeuskäytännöstä, joiden perusteella kyseistä toimintaa on pidettävä unionin oikeuden rikkomisena (ks. tuomio 30.5.2017, *Safa Nicu Sepahan v. neuvosto*, C-45/15 P, EU:C:2017:402, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 104 Ajankohtana, jona neuvosto antoi riidanalaiset säädökset, eli 25.10.2010 ja 23.3.2012 välisenä aikana oikeuskäytännöstä ilmeni jo selkeästi ja täsmällisesti, että mikäli asia riitautetaan, neuvoston on toimitettava tiedot ja näyttö siitä, että päätöksen 2010/413 20 artiklan 1 kohdan b alakohdassa, asetuksen N:o 961/2010 16 artiklan 2 kohdan b alakohdassa ja asetuksen N:o 267/2012 23 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun kriteerin, joka koskee avustamista rajoittavien toimenpiteiden rikkomisessa tai kiertämisessä, soveltamisedellytykset täytyivät. Unionin tuomioistuinta on jo pyydetty toteamaan riidanalaisen säädösten antamista edeltävän oikeuskäytännön perusteella, että neuvostolle kuuluva velvollisuus koota tiedot tai todisteet henkilöä tai yhteisöä koskevien rajoittavien toimenpiteiden perusteeksi, mikäli asia riitautetaan, seurasi jo riidanalaisen säännösten antamishetkellä vakiintuneesta oikeuskäytännöstä (ks. tuomio 30.5.2017, *Safa Nicu Sepahan v. neuvosto*, C-45/15 P, EU:C:2017:402, 35–40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 105 Lisäksi koska neuvoston velvollisuus tarkistaa ja näyttää toteen henkilöä tai yhteisöä koskevien rajoittavien toimenpiteiden perusteltavuus ennen kyseisten toimenpiteiden toteuttamista määräytyy asianomaisten henkilöiden ja yhteisöjen perusoikeuksien ja erityisesti niiden tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden kunnioittamisen perusteella, sillä ei ole harkintavaltaa tältä osin (tuomio 18.2.2016, *Jannatian v. neuvosto*, T-328/14, ei julkaistu, EU:T:2016:86, 52 kohta; ks. vastaavasti myös tuomio

25.11.2014, Safa Nicu Sepahan v. neuvosto, T-384/11, EU:T:2014:986, 59–61 kohta). Näin ollen neuvostolla ei ollut nyt esillä olevassa asiassa harkintavaltaa kyseisen velvollisuuden täytäntöönpanon yhteydessä.

- 106 Koska neuvosto ei noudattanut velvollisuuttaan perustella riidanalaisia säädöksiä, se on nyt käsiteltävässä asiassa rikkonut riittävän ilmeisellä tavalla oikeussääntöä, jolla annetaan yksityisille oikeuksia.
- 107 Näin ollen edellytys, joka koskee neuvoston moititun toiminnan eli riidanalaisen säädösten antamisen lainvastaisuutta, täyttyy niiden oikeussääntöjen osalta, joihin kantaja on vedonnut ja joiden rikkominen todetaan 6.9.2013 annetun tuomion Post Bank Iran v. neuvosto (T-13/11, ei julkaistu, EU:T:2013:402) 133 ja 134 kohdassa.

Väitetty vahinko ja syy-yhteys moititun lainvastaisen toiminnan ja tässä tarkoitettun vahingon välillä

- 108 Kantaja väittää näyttäneensä toteen, että sille on riidanalaisen säädösten vuoksi aiheutunut todellista ja varmaa aineetonta vahinkoa. Se väittää, että koska riidanalaiset säädökset ovat vahingoittaneet sen mainetta, ne ovat aiheuttaneet sille suurta aineetonta vahinkoa, jota vastaavan kohtuullisen korvauksen se arvioi olevan 1 000 000 euroa, kuten se oli jo ilmoittanut 25.7.2015 päivätyssä kirjeessään neuvostolle. Se väittää tässä yhteydessä, että unionin tuomioistuimet ovat vastaavassa tilanteessa aiemmin todenneet ja katsoneet korvattavaksi yritykselle sen maineen vahingoittumisen vuoksi aiheutuneen aineettoman vahingon (tuomio 25.11.2014, Safa Nicu Sepahan v. neuvosto, T-384/11, EU:T:2014:986, 80 ja 83 kohta).
- 109 Vastoin väitettä, jonka neuvosto on kantajan mukaan esittänyt tukeutumalla 19.7.2011 annettuun Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioon Uj v. Unkari (CE:ECHR:2011:0719JUD002395410), kantaja katsoo, että yrityksillä on moraalinen ulottuvuus ja että esimerkiksi niiden maineen ja liiketoiminnan harjoittamismahdollisuuksien vahingoittumisesta voi aiheutua niille aineetonta vahinkoa. Neuvoston viittaus kyseiseen Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioon on sen mukaan epäasianmukainen, sillä siinä tarkastellaan maineen suojelemista ainoastaan suhteessa sananvapauteen mahdollisesti kohdistettaviin rajoituksiin. Hyvän maineen säilyttäminen on sen mukaan erityisen tärkeä tekijä toimijoiden välisiin luottamussuhteisiin perustuvilla vakuutusmarkkinoilla, joilla maineella on merkitystä. Kantaja väittää, että ennen riidanalaisen säädösten antamista sillä oli hyvä kansainvälinen maine, mistä on sen mukaan osoituksena se, että se on harjoittanut kansainvälistä pankkitoimintaa. Lisäksi se on tehnyt merkittäviä investointeja kansainvälisten palvelujensa mainontaan Iranissa välittääkseen itsestään kuvan kansainvälisenä rahoitusalan toimijana. Kantajan mukaan sen maine vahingoittui riidanalaisen säädösten vuoksi, joissa sen nimi yhdistettiin vakavaan uhkaan kansainväliselle rauhalle ja turvallisuudelle ja joiden seurauksena se joutui olosuhteiden pakosta lopettamaan toimintansa unionissa. Suhteiden palauttaminen alan ammatillisten yhteistyökumppaneiden, kuten Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication -yhtiön (SWIFT) ja sen kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden entisten asiakkaiden kanssa on kantajan mukaan kallista. Jos liiketoiminta-alan toimija joutuu olosuhteiden pakosta lopettamaan toimintansa, sen maineelle ja uskottavuudelle aiheutuva haitallinen vaikutus on joka tapauksessa ilmeinen ja väistämätön. Maineensa palauttamiseksi sen olisi järjestettävä maailmanlaajuinen mainoskampanja, jonka kustannusten se arvioi olevan 45 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria (USD) (n. 38,7 miljoonaa euroa). Koska se ei ole vielä täsmällisesti arvioinut maineensa palauttamisen kustannuksia, unionin yleinen tuomioistuin voisi asian selvittämistoimena nimetä riippumattoman asiantuntijan tekemään tällaisen arvioinnin. Kantaja väittää lopuksi, ettei ole tarpeen osoittaa, että sille on aiheutunut maineensa palauttamisesta erityisesti mainontaan liittyviä kustannuksia. Sen mukaan pitäisi riittää, että osoitetaan, että toimista vahingoittuneen maineen palauttamiseksi aiheutuisi merkittäviä kustannuksia.

- 110 Neuvosto, jota komissio tukee, väittää, ettei vahingon olemassaoloa koskeva edellytys tässä tapauksessa täyty. Sen mukaan riidanalaiset säädökset eivät olleet kantajalle määrättyjä rikosoikeudellisia seuraamuksia, eikä niiden tavoitteena ollut sen mukaan aiheuttaa sille vahinkoa. Sen mukaan niiden tarkoituksena oli ainoastaan estää ydinaseiden leviäminen. Kantajaa sinänsä ei ole sen mukaan leimattu organisaatioksi, joka muodostaa uhkan kansainväliselle rauhalle ja turvallisuudelle, eikä se ole myöskään esittänyt minkäänlaista näyttöä tämän väitteensä tueksi. Neuvoston mukaan se on ainoastaan yksilöity henkilöksi, joka on helpottanut ydinaseiden levittämiseen liittyviä liiketoimia, mikä neuvoston mukaan riitti perusteeksi sille, että sen nimi merkittiin riidanalaisiin luetteloihin. Kantaja ei ole esittänyt mitään näyttöä siitä, että sille on aiheutunut kyseisten säädösten antamisen vuoksi aineetonta vahinkoa, kuten oikeuskäytännössä edellytetään. Neuvoston mukaan ei ole näyttöä siitä, että kantajalla olisi ollut hyvä kansainvälinen maine, että siltä on jäänyt saamatta voittoja maineelleen aiheutuneen vahingon vuoksi tai että sille on aiheutunut kustannuksia maineensa palauttamiseksi järjestetyistä mainoskampanjoista. Kannekirjelmän liitteenä oleva lehtiartikkeli, joka koskee maailmanlaajuisen mainoskampanjan arvioituja kustannuksia, on sen mukaan merkityksetön, koska se koskee eri mantereella toimivaa eri toimialan yritystä, joka ei ole kytköksissä kantajaan eikä liity unionin toteuttamiin rajoittaviin toimenpiteisiin. Kantajan vastauksessaan esittämät väitteet eivät neuvoston mukaan osoita kantajan mainetta vahingoitetun erityisesti Iranin ulkopuolella, minkä seurauksena sille olisi aiheutunut aineetonta vahinkoa. Kantaja ei myöskään esitä mitään selitystä tai näyttöä niiden väitteidensä tueksi, joiden mukaan suhteiden palauttaminen SWIFT-yhtiöön tulisi kalliiksi. Kuten Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on todennut 19.7.2011 antamansa tuomion Uj v. Unkari (CE:ECHR:2011:0719JUD002395410) 22 kohdassa, yrityksen kaupalliselle maineelle aiheutuva vahinko ja henkilön maineelle hänen sosiaalisen asemansa osalta aiheutuva vahinko on erotettava toisistaan; moraalinen ulottuvuus ei koske yrityksen kaupalliselle maineelle aiheutuvaa vahinkoa. Unionin yleinen tuomioistuin on viitannut kyseiseen oikeuskäytäntöön asiassa, joka koskee rajoittavia toimenpiteitä (tuomio 12.2.2015, Akhras v. neuvosto, T-579/11, ei julkaistu, EU:T:2015:97, 152 kohta). Kantaja yrittää kiertää velvoitettaan näyttää toteen väittämänsä vahingon olemassaolo ja määrittää sen määrä, kun se pyytää unionin yleistä tuomioistuinta nimeämään asiantuntijan osana asian selvittämistoimia. Jos unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että unionin sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu on syntynyt, sen olisi oikeuskäytännön mukaisesti katsottava, että riidanalaisen säädösten kumoaminen oli riittävä korvaus kantajalle aiheutuneesta aineettomasta vahingosta. Joka tapauksessa kantajan vaatima 1 000 000 euron korvausmäärä sille aiheutuneesta aineettomasta vahingosta on oikeuskäytännön valossa liiallinen, eikä sen tueksi ole esitetty perusteluja.
- 111 Komissio lisää, että kantajan tarkoittaman kaltaista aineetonta vahinkoa eli sen yrityskuvan korjaamiseksi järjestettävän mainoskampanjan kustannuksia ei voida erottaa aineellisesta vahingosta, joka sen on osoitettava todelliseksi ja varmaksi.
- 112 Aiheutuneen vahingon tosiasiallisuutta koskevasta edellytyksestä on todettava, että oikeuskäytännön (ks. vastaavasti tuomio 27.1.1982, De Franceschi v. neuvosto ja komissio, 51/81, EU:C:1982:20, 9 kohta; tuomio 13.11.1984, Birra Wührer ym. v. neuvosto ja komissio, 256/80, 257/80, 265/80, 267/80, 5/81, 51/81 ja 282/82, EU:C:1984:341, 9 kohta ja tuomio 16.1.1996, Candiotte v. neuvosto, T-108/94, EU:T:1996:5, 54 kohta) mukaan unioni voi joutua sopimussuhteen ulkopuoliseen vastuuseen ainoastaan siinä tapauksessa, että kantaja on kärsinyt todellisen ja varman vahingon. Valittajan on todistettava, että kyseinen edellytys täyttyy (ks. tuomio 9.11.2006, Agraz ym. v. komissio, C-243/05 P, EU:C:2006:708, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja erityisesti esitettävä todisteet väitetyn vahingon olemassaolosta ja laajuudesta (ks. tuomio 16.9.1997, Blackspur DIY ym. v. neuvosto ja komissio, C-362/95 P, EU:C:1997:401, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 113 Tarkemmin sanottuna sekä aineellisia että aineettomia vahinkoja koskevissa korvausvaatimuksissa, joissa on kyseessä joko symbolisen tai varsinaisen korvauksen saaminen, on täsmennettävä väitetyn vahingon laatu moititun toiminnan osalta ja arvioitava edes suuntaa-antavasti kyseisen vahingon kokonaismäärä (ks. tuomio 26.2.2015, Sabbagh v. neuvosto, T-652/11, ei julkaistu, EU:T:2015:112, 65 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 114 ”Aineettomaksi” luonnehtimansa vahingon korvauksen osalta kantaja viittaa maineensa vahingoittumiseen sen perusteella, että sen nimi on yhdistetty kansainväliseen rauhaan ja turvallisuuteen kohdistuvaan vakavaan uhkaan. Vahingon tosiasiallisuudesta on osoituksena se, että riidanalaisten säädösten antaminen on vaikuttanut kolmansien osapuolten käyttäytymiseen sitä kohtaan; vahingon laajuus taas voidaan määrittää suhteessa niihin mainontakustannuksiin, jotka sille aiheutuisivat maineensa palauttamisesta.
- 115 Vahinko, josta kantaja vaatii korvausta vedoten aineettomaan vahinkoon, on sen yrityskuvalle ja maineelle aiheutuneesta vahingosta johtuva aineeton vahinko.
- 116 SEUT 268 artiklan nojalla annetusta oikeuskäytännöstä, luettuna yhdessä SEUT 340 artiklan toisen kohdan kanssa, ilmenee kuitenkin, että oikeushenkilölle voidaan lähtökohtaisesti suorittaa korvaus aineettomasta vahingosta (ks. vastaavasti tuomio 28.1.1999, BAI v. komissio, T-230/95, EU:T:1999:11, 37 kohta ja tuomio 15.10.2008, Camar v. komissio, T-457/04 ja T-223/05, ei julkaistu, EU:T:2008:439, 56 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja että tällainen vahinko voi johtua kyseisen henkilön yrityskuvan tai maineen vahingoittumisesta (ks. vastaavasti tuomio 9.7.1999, New Europe Consulting ja Brown v. komissio, T-231/97, EU:T:1999:146, 53 ja 69 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; tuomio 8.11.2011, Idromacchine ym. v. komissio, T-88/09, EU:T:2011:641, 70–76 kohta ja tuomio 25.11.2014, Safa Nicu Sepahan v. neuvosto, T-384/11, EU:T:2014:986, 80–85 kohta).
- 117 Jos neuvosto aikoo vedota Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntöön, on todettava, että kyseisen tuomioistuimen oman oikeuskäytännön ja tämän käytännön valossa siinä ei suljeta pois sitä, että myös kaupalliselle yhtiölle voidaan myöntää rahallinen korvaus aiheutuneesta – muustakin kuin aineellisesta – vahingosta; tällaista korvausta määritettäessä on otettava huomioon kulloisenkin yksittäisen tapauksen olosuhteet (Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 6.4.2000, Comingersoll S.A. v. Portugali, CE:ECHR:2000:0406JUD003538297, 32 ja 35 kohta). Vahinko voi käsittää tällaisen yhtiön kannalta enemmän tai vähemmän ”objektiivisia” ja ”subjektiivisia” asioita, joihin kuuluu esimerkiksi yrityksen maine ja joiden seurauksia ei voida määrittää tarkasti (Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 6.4.2000, Comingersoll S.A. v. Portugali, CE:ECHR:2000:0406JUD003538297, 35 kohta). Kuten 2.2.2016 annetusta Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomiosta Magyar Tartalomsgazdasági Egyesület ja index.hu Zrt v. Unkari (CE:ECHR:2016:0202JUD002294713, 84 kohta) ilmenee, kyseistä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntöä ei ole kyseenalaistettu neuvoston mainitsemalla 19.7.2011 annetulla Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomiolla Uj v. Unkari (CE:ECHR:2011:0719JUD002395410, jossa ainoastaan täsmennetään, että yhtiön tarkoittama aineeton vahinko oli luonteeltaan pikemminkin kaupallinen kuin aineeton vahinko).
- 118 Tämän vuoksi on hylättävä sekä komission väitteet, joiden mukaan kantajan kärsimäkseen väittämä aineeton vahinko on aineellinen vahinko, että neuvoston väitteet, joiden mukaan kantajalle kaupallisena yhtiönä ei voida myöntää korvausta sen maineen vahingoittumisesta aiheutuneesta aineettomasta vahingosta.
- 119 Väitetyn aineettoman vahingon olemassaolon osalta on syytä huomauttaa, että vaikka erityisesti tällaisen vahingon ollessa kyseessä todisteiden tai näytön esittämistä ei välttämättä ole pidettävä tällaisen vahingon tunnustamisen edellytyksenä, kantajan on vähintäänkin osoitettava, että kyseisen toimielimen moitittu toiminta oli sellaista, että se voi aiheuttaa kantajalle tällaista vahinkoa (ks. tuomio 16.10.2014, Evropaïki Dynamiki v. komissio, T-297/12, ei julkaistu, EU:T:2014:888, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; ks. vastaavasti myös tuomio 28.1.1999, BAI v. komissio, T-230/95, EU:T:1999:11, 39 kohta).
- 120 Lisäksi vaikka unionin tuomioistuin totesi 28.5.2013 antamassaan tuomiossa Abdulrahim v. neuvosto ja komissio (C-239/12 P, EU:C:2013:331), että lainvastaisten rajoittavien toimenpiteiden kumoaminen voi olla tietynlainen korvaus aiheutuneesta aineettomasta vahingosta, tästä ei kuitenkaan seuraa, että tällainen korvausmuoto riittää kaikissa tapauksissa varmistamaan, että tämä vahinko korvataan

kokonaisuudessaan, sillä päätökset on tässä yhteydessä tehtävä käsiteltävänä olevan asian olosuhteiden perusteella (ks. vastaavasti tuomio 30.5.2017, Safa Nicu Sepahan v. neuvosto, C-45/15 P, EU:C:2017:402, 49 kohta).

- 121 Nyt esillä olevassa asiassa ainoiden kantajan esittämien hyväksyttävien todisteiden perusteella ei voida kuitenkaan todeta, ettei neuvoston moititun toiminnan lainvastaisuuden toteaminen ja riidanalaisen säädösten kumoaminen olisi sinänsä riittäneet korjaamaan aineetonta vahinkoa, jonka kantaja väittää itselleen aiheutuneen sen vuoksi, että riidanalaiset säädökset vahingoittivat sen mainetta.
- 122 Kantajan esittämä aineetonta vahinkoa koskeva korvausvaatimus on näin ollen hylättävä ilman, että on tarpeen edes tutkia syy-yhteyden olemassaoloa koskevaa edellytystä ja näin ollen kannetta kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

- 123 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian, se on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut neuvoston vaatimusten mukaisesti.
- 124 Työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan toimielimet, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Komissio vastaa näin ollen omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (laajennettu ensimmäinen jaosto)

on ratkaissut asiat seuraavasti:

- 1) **Kanne hylätään.**
- 2) **Post Bank Iran vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se veloitetaan korvaamaan Euroopan unionin neuvoston oikeudenkäyntikulut.**
- 3) **Euroopan komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Pelikánová

Valančius

Nihoul

Svenningsen

Öberg

Julistettiin Luxemburgissa 13 päivänä joulukuuta 2018.

Allekirjoitukset